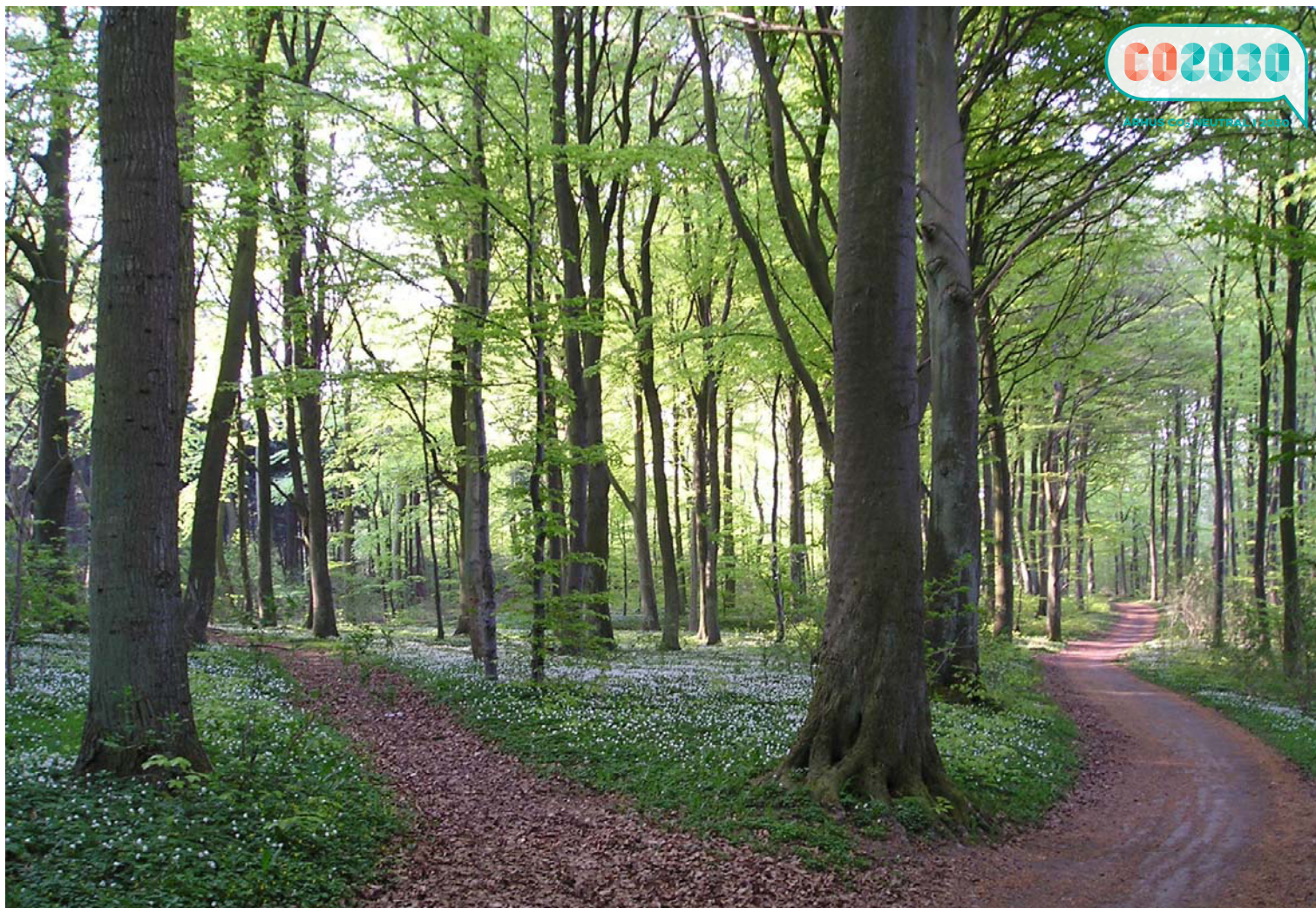

Skovrejsning 2009 - 2012

**Natur og Miljø
juni 2009**

Hvorfor skal vi have mere skov?

Kommuneplan 2009.

Kommuneplan 2009 indeholder en udpegning af nye skovrejsningsområder. Sammenlagt er udpeget ca. 3200 ha nye skovrejsningsområder.

Formålet med de nye skovrejsningsområder er:

- at beskytte grundvandet
- at skabe nye friluftsmuligheder
- at forbedre naturindholdet i det åbne land
- at sikre klimatilpasning
- at forbedre kommunens CO2 regnskab
- at skabe attraktive bosætningsområder

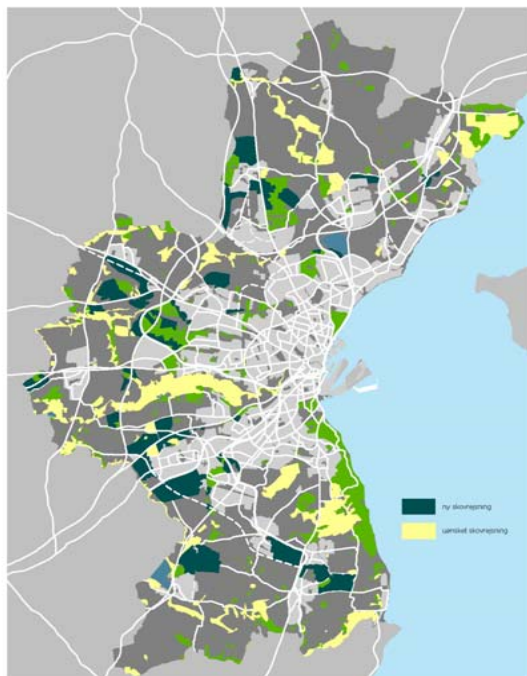

fig.1 Kommuneplanens skovrejsningsområder.

Skoven beskytter drikkevandet.

Skov er den arealanvendelse, som bidrager bedst til at beskytte grundvandet. Derfor er skovrejsningsområderne placeret på områder, hvor drikkevandet i dag er dårligt beskyttet.

Det gælder områder, hvor overfladevandet på grund af tynde lerlag hurtigt trænger ned til grundvandsmagasinerne. Derved bliver den naturlige rensning af vandet gennem jordlagene dårligere. Faren for, at forurenende stoffer (pesticider m.m) når helt ned til grundvandet er derfor større.

Skovrejsning minimerer risikoen for nedsivning af forurenende stoffer, fordi der normalt ikke bruges pesticider m.m. i forbindelse med skovdyrkning. Endvidere er skovrejsning en langsigtet beskyttelse, idet skove pålægges fredskovpligt, som indebærer, at skovene er sikret på meget lang sigt. Mange af kommunens gamle skove er således langt over hundrede år.

Skoven binder CO2 og sikrer klimatilpasning

Skovens træer binder CO2 i forbindelse med fotosyntesen. Årligt bindes omkring 10 tons CO2 pr. hektar skov. CO2 bindingen fortsætter i træets vækstperiode, som afhængig af plantervalg, er op til 90 år. Når træet fældes kan det bl.a. omsættes til energi og derved erstatte fossile brændstoffer.

Skovhandlingsplanens mål på 320 ha vil resultere i en samlet årlig CO2 binding på ca. 3.200 tons og dermed bidrage positivt i kommunens CO2 regnskab.

Når et landbrugsareal tilplantes med skov nedlægges drænene normalt. Det medfører, at den naturlige afstrømning fra arealet genoprettes. Det er til gavn for vandløbene, som får en mere jævn vandafstrømning.

Hvordan kan målet nås?

320 ha ny skov de næste 4 år

Målet med "Skovrejsning 2009 – 2012" er at anvise, hvordan der kan rejses 320 ha ny skov svarende til 10 % af kommuneplanens skovrejsningsområder i løbet af de kommende 4 år.

Ny skov kan rejses på tre forskellige måder:

- privat skov
- kommunal skov
- statsskov

Privat skovrejsning.

Kommuneplanens samlede skovrejsningsområde er fordelt på knap 400 lodsejere. Udpegningen som skovrejsningsområde giver mulighed for lodsejerne at sørge tilskud til skovrejsning. Der findes såvel statslige tilskudsmuligheder som Kommunale tilskudsmuligheder.

Inden for de senere år er der kun gennemført meget begrænset privat skovrejsning i Århus Kommune. Offentligheden adgang til privat skov må kun finde sted mellem kl 6. og solnedgang. Adgangen må kun foregå på stier og veje og i visse tilfælde kan ejerne indskrænke cykling på stier. I skove mindre end 5 ha kan ejeren indskrænke adgangen.

Kommunal skovrejsning.

Kommunal skovrejsning gennemføres ved kommunal opkøb og efterfølgende skovtilplantning og drift af områderne. Den kommunale skovrejsning gennemføres næsten udelukkende på områder, hvor drikkevand er truet. Det indebærer, at der kan ydes tilskud til arealopkøb fra det

takstfinansierede område som led i drikkevandsbeskyttelsen. Normalt ydes tilskud på halvdelen af omkostningerne til erhvervelse af jorden.

På grund af de kraftigt stigende landbrugspriser, er det i dag dyrt at gennemføre kommunal skovrejsning.

Kommunal skovrejsning gennemføres normalt i de mest bynære områder, hvor der kan forventes et vist publikumspres på den nye skov.

Kommunal skov giver bedre mulighed end privat skov for at tilgodese borgernes ønsker om rekreative muligheder. I kommunal skov er der offentlig adgang døgnet rundt til på såvel stier som uden for stierne.

Inden for de udpegede skovrejsningsområder ejer Århus Kommune i dag 224 ha

Statslig skovrejsning

Århus Kommune har en samarbejdsaftale med Miljøministeriet om statslig skovrejsning i Århus Kommune. Aftalen gælder for True Skov og Solbjerg Skov. Ifølge aftalen opkøber, anlægger og vedligeholder Skov- og Naturstyrelsen ny skov i True og Solbjerg. Århus Kommune medfinansierer skovrejsningen med halvdelen af udgifterne til opkøb af nye arealer.

Store dele af True Skov er allerede anlagt, mens kun en lille del af Solbjerg skov er anlagt.

Skovrejsningsområderne i True og Solbjerg er:

- True Skov 650 ha
- Solbjerg Skov 303 ha

I dag anlagt statskov:

- True Skov 390 ha
- Solbjerg Skov 49 ha

Der foretages løbende opkøb af nye arealer i det omfang, arealerne kan erhverves ved frivillige opkøb til priser, der kan godkendes af Told og Skat og – ved større arealkøb – af Finansudvalget.

Den kommunale medfinansiering sker via takstmidlerne til beskyttelse af drikkevand. Såvel True Skov som Solbjerg Skov ligger på sårbare drikkevandsmagasiner.

Inden for skovrejsningsområderne ejer staten 58 ha, som ikke er anlagt med skov.

Hvad siger lodsejerne?

Holdningen til skovrejsning blandt lodsejerne indenfor skovrejsningsområderne er afgørende for mulighederne for at rejse ny skov.

Skovrejsning er kun mulig ved frivillighed. Ekspropriation kan ikke anvendes som middel til at sikre skovrejsning.

Natur og Miljø har derfor sendt et spørgeskema ud til samtlige lodsejerne inden for skovrejsningsområderne. Der er dog to undtagelser. Private lodsejere inden for skovrejsningsområder True Skov og Solbjerg Skov har ikke modtaget spørgeskemaundersøgelsen. Det skyldes, at Skov- og Naturstyrelsen tidligere har henvendt sig til disse lodsejere med henblik på opkøb af arealer til statslig skovrejsning. Skov- og Naturstyrelsen har løbende kontakt med lodsejerne.

Skov- og Naturstyrelsen indgår i øvrigt i samarbejde med Natur og Miljø omkring udarbejdelsen af Skovhandlingsplanen.

I alt 315 lodsejere har modtaget spørgeskemaet. De repræsenterer et samlet areal på 2353 ha.

Spørgeskemaundersøgelsen blev gennemført i januar og februar 2009. Det udsendte spørgeskema er vedlagt i bilag 1.

Af de 315 lodsejere har knap halvdelen (134) udfyldt og tilbagesendt spørgeskemaet. For en ordens skyld gøres opmærksom på, at spørgeskemaundersøgelsen er gennemført uden bindende virkning for såvel lodsejerne som Århus Kommune. Undersøgelsen har alene haft til formål at lodde stemningen blandt lodsejerne.

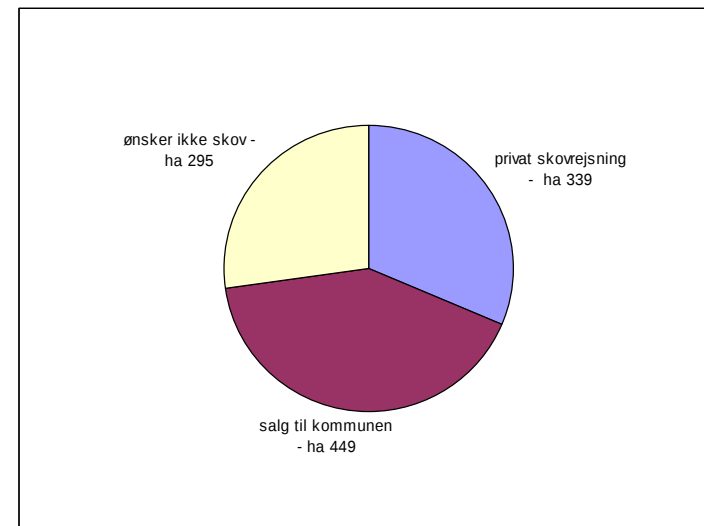

fig 2. lodsejerundersøgelsen viste, at lodsejere med et samlet areal på 788 ha enten er interesseret i privat skovrejsning eller interesseret i at sælge til kommunen

Hvad er konklusionen på spørgeskemaundersøgelsen?

Spørgeskemaundersøgelsen viser, at interessen blandt lodsejerne inden for skovrejsningsområder synes at være tilstrækkelig til, at skovrejsningsplanens mål om 320 ha de kommende fire år forekommer realistisk.

arealtype	ha.
privat skovrejsning	339
salg til kommunen	449
eks. kommunal ejendom	224
eks. statslig ejendom	58

fig 3. spørgeskemaundersøgelsen i tal

Privat skovrejsning.

På forhånd er det vanskeligt at vurdere, hvor meget privat skovrejsning, der kan forventes de kommende fire år. Privat skovrejsning er meget påvirkelig af den generelle udvikling inden for landbruget. Muligheder for at opnå offentlige tilskud spiller ligeledes en rolle.

Staten yder tilskud til privat skovrejsning som del af det statslige mål om fordobling af skovarealet i Danmark inden for en trægeneration (80 – 100 år). Tilskud ydes til private, der ønsker at tilplante landbrugsjord, som ligger i skovrejsningsområder eller neutralområder. Der er knyttet en række betingelser til at yde statstilskud til skovrejsning. Arealet skal være på minimum 5 ha og ønsker man at plante løvskov vil tilskuddet ligge omkring 35.000 kr. pr ha. Skoven pålægges desuden fredskovspligt, som indebærer, at arealet fremover skal anvendes til skovbrugsformål og underlagt skovlovens bestemmelser.

Århus Kommune, Vand og Spildevand yder som led i drikkevandsbeskyttelsen tilskud til privat skovrejsning. Tilskud ydes til landbrugsområder, hvor risikoen for forurening af grundvandet er særlig stor. Det vil sige områder omkring indvindingsboringer og sårbare områder, hvor grundvandet dannes. Skovrejsningsområderne er generelt udpeget, så de beskytter sårbare drikkevandsområder. Potentielt vil der på den baggrund være gode muligheder for at opnå kommunalt tilskud til skovrejsning. Det kommunale tilskud er på 57.000 kr. pr. ha. og ydes til skovrejsning på landbrugsjord. Også her gælder det, at skoven skal pålægges fredskovspligt, der fastholder skoven på længere sigt.

Århus Kommune, Vand og Spildevand, har desuden i særligt grundvandstruede områder muligheder for at yde et engangsbeløb på 50.000 kr. pr. ha til private lodsejere, der forpligter sig til at drive landbrugsjorden uden brug af pesticider. Betingelsen tinglyses på ejendommen.

Kommunal skovrejsning.

Som udgangspunkt har Århus Kommune mulighed for at rejse skov på 224 ha af egen jord, som ligger inden for skovrejsningsområderne. Når det gælder drikkevandsbeskyttelse vil gevinsten herved være begrænset, idet al kommunal jord i dag forpagtes ud på betingelse af, at der ikke anvendes pesticider. Skovrejsning 2009 – 2012 forudsætter, at den kommunale skovrejsning sker på jord som er opkøbt af private lodsejere. Det sikrer maksimal drikkevandsbeskyttelse, og mulighed for medfinansiering via takstmidler til sikring af drikkevandet.

Der er ikke pt. afsat kommunal finansiering til at øge det kommunale skovareal.

Andre forhold end drikkevandsbeskyttelse kan også begrunde kommunal skovrejsning. Skovrejsning kan øge bosætningskvaliteterne og friluftsmulighederne for eksisterende og kommende boligområder. I modsætning til privat skovrejsning, resulterer kommunal skovrejsning i efterfølgende kommunale driftsudgifter.

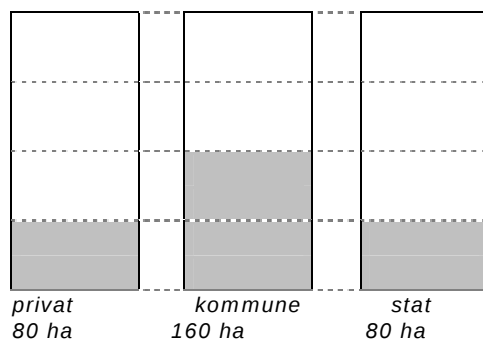
Statslig skovrejsning.

Århus Kommune indgik i 2002 en samarbejdsaftale med Miljøministeriet om rejsning af statsskov i Århus Kommune. Aftalen omfattede Solbjerg Skov og i 2005 blev aftalen udvidet til også at omfatte dele af True Skov. Aftalen omfatter landbrugsarealer, som rummer sårbare grundvandsressourcer. Aftalen dækker 254 ha i Solbjerg Skov området og 90 ha i True Skov området, sammenlagt 344 ha, som ikke er tilplantet. Aftalen indebærer, at Skov- og Naturstyrelsen ved frivillige aftaler opkøber jord i området, som derefter tilplantes med skov. Århus Kommune medfinansierer arealkøbet med halvdelen af købsprisen. I modsætning til kommunal skovrejsning medfører statslig skovrejsning ikke efterfølgende kommunale driftsudgifter.

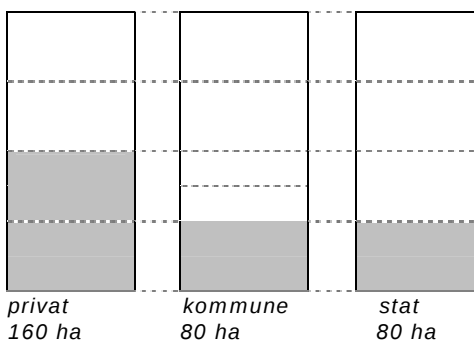
Hvordan finansieres skovrejsningen?

Forskellige scenarier

Scenarie 1.

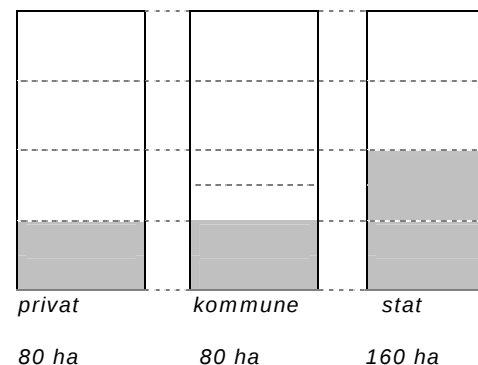

Scenarie 1 forudsætter at Århus Kommune anlægger halvdelen af de 320 ha og det resterende areal deles ligeligt mellem privat skovrejsning og statslig skovrejsning.

Scenarie 2 tager som udgangspunkt, at halvdelen, som ifølge spørgeskemaundersøgelsen har tilkendegivet interesse om privat skovrejsning, realiserer ønsket inden for de næste 4 år. Dertil kommer en ligelig fordeling skovrejsning mellem kommune og stat.

Scenarie 3

Scenarie 3 forudsætter, at staten gennemfører halvdelen af den samlede skovrejsning, som er omfattet af samarbejdsaftalen. Resten fordeles ligeligt mellem kommunen og private. Formelt set dækker samarbejdsaftalen mellem kommune og stat et langt større område end 160 ha, men realiseringsmulighederne afhænger af to forhold: tilstrækkeligt mange landmænd ønsker at sælge jord til staten, og at staten afsætter tilstrækkelige økonomiske midler.

Kommunaløkonomiske konsekvenser af de tre scenarier:

	kr.pr ha.	ha scenarie 1	kr. scenarie 1	ha scenarie 2	kr. scenarie 2	ha scenarie 3	kr. scenarie 3	årlig kommunal drift pr ha	scenarie 1	scenarie 2	scenarie 3
privat skovrejsning	50.000	80	4.000.000	160	8.000.000	80	4.000.000	0	0	0	0
kommunal skovrejsning *	250.000	160	40.000.000	80	20.000.000	80	20.000.000	10.000	1.600.000	800.000	800.000
statslig skovrejsning	100.000	80	8.000.000	80	8.000.000	160	16.000.000	0	0	0	0
Samlet Kommunal udgift			52.000.000		36.000.000		40.000.000		1.600.000	800.000	800.000

Kommunal finansiering		scenarie 1		scenarie 2		Scenarie 3		Scenarie 1	Scenarie 2	Scenarie 3
takstfinansiering	anlægsudg.	28.000.000		24.000.000		28.000.000	årlig drift:	0	0	0
skattefinansiering	anlægsudg.	24.000.000		12.000.000		12.000.000	årlig drift:	1.600.000	800.000	800.000

* forudsætning: 50% medfinansiering af jordkøbsprisen fra Vand og Spildevand over det takstfinansierede område.

Scenarie 1:

Scenarie 1 forudsætter at en fjerdedel af de lodsejere, som i spørgeskemaundersøgelse har vist interesse for skovrejsning, gennemfører deres skovrejsning de kommende 4 år.

Scenarie 1 rummer den største andel af kommunal skovrejsning. Mange private lodsejere har vist interesse for at sælge jord til kommunen.

Scenarie 1 er det dyreste scenarie for kommunen, både i anlægsudgift og driftsudgift.

Scenarie 2.

Scenarie 2 forudsætter privat skovrejsning på 160 ha. Det forudsætter, at halvdelen, der i spørgeskemaundersøgelsen har vist interesse for privat skovrejsning – 339 ha – realiserer deres ønsker.

Scenarie 2 rummer mere beskedne arealudlæg til nye offentlige skove. Set i en kommunal sammenhæng er scenarie 2 den billigste af de 3 scenarier såvel anlægsmæssigt som driftsmæssigt.

Scenarie 3

Scenarie 3 forudsætter, at halvdelen af den samlede skovrejsning gennemføres som statsskov.

Samarbejdsaftalen mellem staten og kommunen rummer sammenlagt 334 ha utilplantet skov. Scenariet forudsætter derfor, at halvdelen af samarbejdsaftalen realiseres inden aftalen udløber i 2012.

Efter flere års stilstand har der det seneste år været adskillige henvendelser fra lodsejere, som ønsker at sælge til staten. Såfremt den fornødne finansiering er til stede vurderes det ikke urealistisk at nå målet om 160 ha ny statsskov inden 2012.

Anbefaling:

Udgangspunktet for, at målet om 320 ha ny skov de næste 4 år kan nås, er, at de nye skove realiseres som en blanding af såvel privat skov, kommunal skov som statsskov. Nedenstående anbefaling er en kombination af de 3 beskrevne scenarier, hvor der er foretaget en afvejning mellem de realistiske muligheder for privat skovrejsning og kommunaløkonomiske muligheder. Det skal understreges, at anbefalingerne ikke giver garanti for, at målet nås, men bygger på en vurdering på baggrund af lodsejerundersøgelsen.

Med henblik på, at der de kommende 4 år skal rejse 320 ha ny skov i Århus Kommune, anbefales:

- at der gøres en ekstra indsats for skabe interesse for privat skovrejsning. Målet er at der i 2012 er rejst ca. 120 ha privat skov
- at der jvfr. samarbejdsaftalen med Skov og Naturstyrelsen rejses mindst 120 ha ny statsskov inden udgangen af 2012
- at der rejses 80 ha ny kommunal skov ved opkøb af privat landbrugsjord inden udgangen af 2012.

Kommunaløkonomiske konsekvenser:

	kr.pr.ha	areal	beløb		kommunal drift
privat skovrejsning	50.000	120	6.000.000		0
kommunal skovrejsning*	250.000	80	20.000.000		800.000
statslig skovrejsning	100.000	120	12.000.000		0

takstfinansiering	anlægsudg.	26.000.000		0
skattefinansiering	anlægsudg.	12.000.000		800.000

*forudsætning: Vand og Spildevand medfinansierer 50 % af købsprisen

